

muner indenfor den foreslåede frist på 10—11 år, og man finder det derfor rigtigst at fastholde forslaget om indførelse af obligatorisk biblioteksvæsen, der for de hidtil biblioteksløse kommuner kun vil medføre en udgift på gennemsnitligt 700 à 750 kr. årlig. For dog at lempe gennemførelsen af dette krav har man forlænget fristen, der i det oprindelige forslag var sat til 5—6 år, til 10—11 år.

I overensstemmelse med biblioteksforeningens indstilling har man dernæst som nye stykker 3 og 4 optaget bestemmelser om, at undervisningsministeren efter indstilling af biblioteksdirektøren og biblioteksrådet kan bestemme, at der inden en vis frist skal oprettes et kommunalt folkebibliotek på steder, hvor hidtidig ikke-kommunal bibliotekvirksomhed må anses for ufuldstgørende, og om at ministeren dog i særlige tilfælde kan fritage en kommune for at have et selvstændigt folkebibliotek, ligesom ministeren kan godkende, at to eller flere kommuner danner et biblioteksforbund. I anledning af, at biblioteksforeningen i sin indstilling *yderligere* har foreslået, dels at kommunen skal have ret til at overtage et hidtil ikke-kommunalt folkebibliotek, dels at et sådant bibliotek på den anden side skal kunne forlange at blive overtaget af kommunen, bemærkes, at dette med henblik på den hidtidige udvikling af det folkelige biblioteksvæsen og på de muligheder, der foreligger ved de forannævnte nye regler, ikke kan anses for påkrævet.

De hidtidige bestemmelser i stk. 1 c. angående ophør af et biblioteks virksomhed kan som følge af de nye regler i stk. 2—3 sammandrages til en bestemmelse, hvorefter kommunen ved et ikke-kommunalt biblioteks ophør overtager virksomheden.

ad § 3.

Den gældende lov indeholder ikke noget påbud om, at kommunerne skal yde tilskud til folkebibliotekerne, men rent faktisk er — som fremhævet i biblioteksforeningens indstilling — forholdet efterhånden blevet det, at kommunerne med tilskud fra staten i alt væsentligt bærer bibliotekernes økonomi (tilsammen med mere end 90 pct.), hvorfor det findes rimeligt i loven at fastslå ikke alene statens, men også kommunernes tilskudspligt. Når det foreslås herom at bestemme, at tilskudet skal være så stort, at det i forbindelse med andre stedlige tilskud samt statens tilskud er tilstrækkeligt til at opretholde et bibliotek, der kan godkendes efter denne lov, er dette i overensstemmelse

med den forpligtelse, mangfoldige kommuner føler med hensyn til at opretholde et forsvareligt bibliotek, og forpligtelsen vil derfor næppe føles som noget nyt for det store flertal af kommuner og således heller ikke påføre dem udgifter udover, hvad de allerede frivilligt har påtaget sig.

For det mindretal af kommuner, der hidtil kun har løst opgaven dårligt eller helt har skudt den fra sig, vil der naturligvis blive tale om en ny udgift. For de ca. 400 sogne, der hidtil intet bibliotek har haft, kan den årlige udgift, som senest efter 10—11 års forløb — jfr. forslagets § 2, stk. 2 — vil komme til at påhvile dem anslås til ca. 300 000 kr. ialt.

Den vejledning, som omhandles i *stk. 2*, må naturligvis i første række bygge på det store erfaringsmateriale, som tilvejebringes gennem statens bibliotekstilsyn.

Amtskommunerne har hidtil ydet bibliotekerne tilskud efter ret tilfældige retningslinier, men disse tilskud er dog fortrinsvis blevet givet til centralbiblioteker. Da det er amtskommunernes ganske naturlige opgave at støtte institutioner, der er fælles for hele landdistriktet eller større dele af dette (jfr. sygehuse, veje m. v.), findes det ganske rimeligt, om amtskommunernes bidrag til det folkelige biblioteksvæsen fortrinsvis ydes i form af et tilskud til centralbiblioteksvirksomheden, der jo i særlig grad kommer landdistrikterne til gode. Man havde derfor i det oprindelig udkast foreslået, at pålægge amtskommunerne dette og at fastsætte deres bidrag til mindst 10 øre årlig pr. indbygger, hvilket ville være en simpel og ligeligt virkende regel. Da indbyggerantallet i Danmarks landdistrikter ialt udgør 2,1 mill., ville et sådant minimumstilskud beløbe sig til ialt 210 000 kr.; i året 1947—48 udgjorde amternes meget varierende tilskud tilsammen 172 028 kr., jfr. iøvrigt med hensyn til tilskud til centralbibliotekerne bemærkningerne nedenfor ad § 5. b. Amtsrådsforeningens bestyrelse har imidlertid ikke kunnet anbefale dette forslag, men bestyrelsens flertal har efter omstændighederne intet haft at erindre imod, at det fastslås, at det påhviler vedkommende amtskommune at yde tilskud til det eller de centralbiblioteker, der virker indenfor amtet, men at størrelsen af dette tilskud fastsættes af amtsrådet selv. Bestyrelsen har endvidere erklæret sig villig til at rette en henstilling til amtsrådene om at yde et tilskud på mindst 10 øre årlig pr. indbygger til sådanne centralbiblioteker. Under hensyn hertil har man foreslået bestemmelsen affattet således, at det påhviler vedkommende amtskommune